



INSTYTUT  
METROPOLITALNY



Obszar Metropolitalny  
Gdańsk Gdynia Sopot

# SEMINARIUM EKSPERCKIE

## Kolej metropolitalna a planowanie przestrzeni i mobilności w metropoliach



Fundusze  
Europejskie  
Pomoc Techniczna




Obszar Metropolitalny  
Gdańsk Gdynia Sopot

Unia Europejska  
Fundusz Spójności



Seminarium jest współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020



Gdańsk, 18-19 maja 2017 r. (czwartek-piątek)  
Gdański Park Naukowo Technologiczny, ul. Trzy Lipy 3



# PRZEDMIOT

Stworzenie warunków do rozwoju zrównoważonej mobilności na obszarach metropolitalnych jawi się jako szczególnie skomplikowane i wielowątkowe zadanie. Zakłada bowiem zarówno odpowiednie zaplanowanie systemu publicznego transportu zbiorowego w powiązaniu z innymi elementami mobilności (w tym zwłaszcza transportem indywidualnym), jak i późniejsze zarządzanie tym systemem. Na to nakłada się specyfika funkcjonowania obszarów metropolitalnych, które wymagają transportu zintegrowanego, a jego zapewnienie jest utrudnione m.in. z powodu niedostatecznej współpracy metropolitalnej, wielości organizatorów transportu na różnych szczeblach samorządu terytorialnego, różnic w taryfach czy nieefektywnych mechanizmów finansowych.

W tym kontekście, zauważa się w Polsce w ostatnich latach wzrost zainteresowania rozwojem transportu kolejowego dla obsługi przewozów w ramach miast i obszarów metropolitalnych. Przeprowadza się bądź planuje nowe inwestycje, a także wykorzystuje się istniejącą infrastrukturę do budowy nowej sieci dla obsługi aglomeracyjnych połączeń kolejowych. Nie pozostaje to bez wpływu na przestrzeń (nowe inwestycje, wzrost cen nieruchomości, zmiany w strukturze funkcjonalnej – zarówno w bezpośrednim, jak i dalszym otoczeniu linii kolejowych), ale także sam system transportowy, który dla swej efektywności wymaga odpowiednich powiązań (i w wymiarze przestrzennym – w postaci węzłów przesiadkowych, i w wymiarze organizacyjnym – jako optymalnego układu połączeń, spójnej polityki taryfowo-biletowej oraz sprawnego zarządzania).

Seminarium ma zatem pomóc odpowiedzieć na pytania: jak, wykorzystując warsztat planowania przestrzennego, planować transport kolejowy i cały system zrównoważonej mobilności na obszarach metropolitalnych (co odpowiada pierwszemu dniowi dyskusji) oraz jak integrować i sprawnie zarządzać takim systemem, którego osią jest kolej metropolitalna (temu poświęcony będzie drugi dzień seminarium).

Jednocześnie celem Instytutu Metropolitalnego, Pomorskiego Biura Planowania Regionalnego oraz Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot jest promocja publicznego transportu zbiorowego, ze szczególnym uwzględnieniem kolei metropolitalnej, która powinna stanowić kręgosłup tego systemu.

# PROGRAM



## DZIEŃ I (18.05.2017) – „Kolej metropolitalna a przestrzeń”

- 10:00-10:15 – otwarcie seminarium
- 10:15-11:45 – panel I **„Kolej jako kluczowy element systemu zrównoważonej mobilności metropolitalnej”**
- 11:45-12:00 – przerwa, poczęstunek
- 12:00-13:45 – panel II **„Transport kolejowy w planowaniu rozwoju obszarów metropolitalnych”**
- 13:45-14:00 – przerwa, poczęstunek
- 14:00-15:45 – panel III **„Węzły integracyjne i ich rola w budowaniu systemu zrównoważonej mobilności metropolitalnej”**
- 15:45-16:00 – podsumowanie pierwszego dnia seminarium

## DZIEŃ II (19.05.2017) – „Kolej metropolitalna a integracja i zarządzanie”

- 10:00-10:15 – otwarcie drugiego dnia seminarium
- 10:15-12:00 – panel IV **„Prawne uwarunkowania funkcjonowania transportu na obszarach metropolitalnych”**
- 12:00-12:15 – przerwa, poczęstunek
- 12:15-14:00 – panel V **„Modele zarządzania zintegrowanym transportem zbiorowym na obszarach metropolitalnych”**
- 14:00-14:15 – przerwa, poczęstunek
- 14:15-15:15 – debata **„Perspektywy rozwoju zintegrowanych systemów mobilności opartych o kolej w metropoliach polskich”**
- 15:15-15:25 – podsumowanie drugiego dnia i zamknięcie seminarium

# PANELE I DEBATY



Dyskusja w ramach seminarium została podzielona na dwa dni składające się w sumie z pięciu paneli eksperckich i dwóch debat:

## **Dzień I, panel I „Kolej jako kluczowy element systemu zrównoważonej mobilności metropolitalnej”**

W toku historycznego rozwoju zmieniała się rola transportu kolejowego w obsłudze przewozowej miast i ich obszarów funkcjonalnych. Efektem tego rozwoju jest m.in. obecnie istniejąca infrastruktura, która stwarza podstawę do budowania nowej osi dla systemu zrównoważonej mobilności metropolitalnej. Inaugurując dyskusję seminaryjną warto będzie jednak podkreślić znaczenie kolei w obsłudze transportowej obszarów metropolitalnych po to, aby uzyskać odpowiedź na pytanie: dlaczego warto stawiać na rozwój kolei metropolitalnej.

## **Dzień I, panel II „Transport kolejowy w planowaniu rozwoju obszarów metropolitalnych”**

W tym panelu eksperci zastanowią się nad tym, jakie czynniki powinny zostać wzięte pod uwagę przy planowaniu rozwoju transportu kolejowego na obszarach metropolitalnych. Istotne jest bowiem, aby w przemyślany sposób (biorąc pod uwagę obecną i potencjalną lokalizację osadnictwa, usług, miejsc pracy itd., a także przewidując trendy związane z demografią czy rynkiem nieruchomości) zaplanować sieć kolejową oraz skorelować to z całościowym planowaniem rozwoju przestrzennego obszarów metropolitalnych

## **Dzień I, panel III „Węzły integracyjne i ich rola w budowaniu systemu zrównoważonej mobilności metropolitalnej”**

Kolej metropolitalna może być uznawana za kręgosłup, ale wciąż jest to tylko jeden z podsystemów transportu zbiorowego lub szerzej – jeden ze składników zrównoważonej mobilności metropolitalnej. Bez spójnego zaplanowania tego systemu nie będzie można wykorzystać pełnego potencjału kolei metropolitalnych. Kluczowe znaczenie w tym przypadku ma m.in. zaprojektowanie węzłów integrujących różne środki transportu, zarówno zbiorowego jak i indywidualnego, choć równie istotne jest też przemyślane zorganizowanie połączeń. Ten panel będzie również dobrym miejscem do próby zdefiniowania tego, czym w ogóle jest „zrównoważona mobilność metropolitalna”.



## **Dzień II, panel IV „Prawne uwarunkowania funkcjonowania transportu na obszarach metropolitalnych”**

Obecnie funkcjonujący system publicznego transportu zbiorowego w Polsce jest skomplikowaną strukturą, która może utrudniać integrację transportu na obszarach metropolitalnych. Szczególną rolę odgrywają w tej sferze uwarunkowania prawne. Drugi dzień seminarium zostanie zatem zainaugurowany przedstawieniem stanu obecnego (m.in. z uwzględnieniem kwestii planów transportowych i ich funkcji, przewozów o charakterze użyteczności publicznej czy rozliczania przejazdów ulgowych) i dyskusją na temat postulatów możliwych zmian legislacyjnych.

## **Dzień II, panel V „Modele zarządzania zintegrowanym transportem zbiorowym na obszarach metropolitalnych”**

Celem panelu będzie przedstawienie możliwych rozwiązań organizacyjnych w zakresie zarządzania zintegrowanym transportem zbiorowym oraz finansowania tego systemu na obszarach metropolitalnych. W tym kontekście znaczenie ma też integracja taryfowo-biletowa, spójna informacja pasażerska itd. Ze względu na temat seminarium szczególnie istotna będzie identyfikacja barier/problemów na styku integracji transportu kolejowego i gminnego transportu zbiorowego (autobusowego, tramwajowego czy trolejbusowego).

## **Dzień II, debata „Perspektywy rozwoju zintegrowanych systemów mobilności opartych o kolej w metropoliach polskich”**

Do udziału w debacie wieńczącej dwa dni obrad zostaną zaproszeni przedstawiciele władz miast i regionów z różnych stron Polski. Debata ma umożliwić wymianę doświadczeń tych jednostek związanych z próbami rozwijania systemów kolei metropolitalnej, ale przede wszystkim ma być skierowana na przyszłe zamierzenia miast i regionów odnośnie planowania mobilności w oparciu o nowe inwestycje w kolej metropolitalną. Niejako podsumowując pojawiające się wcześniej wątki, zapytamy też wóldarzy jaka jest ich wizja integracji kolei metropolitalnej z innymi formami transportu.

# FORMUŁA



Panele eksperckie będą przebiegać według następującego schematu: wystąpienia o charakterze referatu/prezentacji -> moderowana dyskusja zaproszonych panelistów -> dyskusja z udziałem publiczności. Z kolei debaty przybiorą formę dyskusji kilku zaproszonych uczestników pod kierownictwem moderatora. Na zakończenie seminarium moderatorzy poszczególnych paneli dokonają podsumowania wniosków.

## ZGŁOSZENIA

Wstęp jest wolny od jakichkolwiek opłat. Liczba miejsc jest jednak limitowana. Z tego względu niezbędne jest uprzednie zgłoszenie udziału i otrzymanie zwrotnego potwierdzenia uczestnictwa.

Zgłoszenia należy składać na adres: **[konferencje@im.edu.pl](mailto:konferencje@im.edu.pl)**

## PUBLIKACJA

Osoby zainteresowane napisaniem artykułu naukowego mogą się zgłaszać w ramach naboru tekstów do jednego z numerów periodyku „Metropolitan. Przegląd Naukowy” wydawanego przez IM. Osoby zainteresowane publikacją prosimy o kontakt z Redaktorem Naczelnym (dr Jakub H. Szlachetko – [jakub.szlachetko@im.edu.pl](mailto:jakub.szlachetko@im.edu.pl)). Publikacja jest możliwa także w przypadku braku udziału w seminarium.

# ORGANIZATORZY



## **Instytut Metropolitalny**

Organizacja ekspercka (think tank) integrująca reprezentantów różnych dyscyplin naukowych (prawa, administracji, urbanistyki), jak i profesji (prawników, urzędników) i pasji (działaczy społecznych, wolontariuszy). Jest to fundacja, organizacja pozarządowa i pozasamorządowa, której przyznano status organizacji pożytku publicznego. Prowadzi badania podstawowe i prace koncepcyjne w zakresie spraw metropolitalnych (polityk miejskich, systemów zarządzania, gospodarki przestrzennej).

Więcej informacji o działalności na stronie: [www.im.edu.pl](http://www.im.edu.pl)

## **Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego**

Jednostka organizacyjna Samorządu Województwa Pomorskiego, która wykonuje zadania samorządu województwa i jego organów określone przepisami prawa w zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz uczestniczy w realizacji zadań w zakresie rozwoju regionalnego i ochrony środowiska.

Więcej informacji o działalności na stronie: [www.pbpr.pomorskie.eu](http://www.pbpr.pomorskie.eu)

## **Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot**

Powołane w 2011 roku stowarzyszenie samorządowe mające na celu zacieśnienie współpracy i doprowadzenie do harmonijnego rozwoju obszaru metropolitalnego wokół Gdańska, poprzez jak najlepsze wykorzystanie potencjału miast i gmin członkowskich, z poszanowaniem ich odrębności i specyfiki. W ramach OMG-G-S działa 57 samorządów, obejmujące łącznie obszar o powierzchni blisko 5,2 tys km<sup>2</sup>, zamieszkałe przez 1,45 mln mieszkańców.

Więcej informacji o działalności na stronie: [www.metropoliagdansk.pl](http://www.metropoliagdansk.pl)



# KONTAKT



Wszelkich dodatkowych informacji o wydarzeniu udziela Dział Konferencji i Publikacji Naukowych Instytutu Metropolitalnego pod adresem:

**[konferencje@im.edu.pl](mailto:konferencje@im.edu.pl)**

**Osoba odpowiedzialna:**

Damian Zelewski

T: +48 514 372 055

M: [damian.zelewski@im.edu.pl](mailto:damian.zelewski@im.edu.pl)